

# 1886-10-19

**AFSENDER**

Niels Skovgaard

**MODTAGER**

Agnete Skovgaard

**FAKTA**

Dokumenttype:  
Brev

Afsendersted:  
Østrø

Modtagersted:  
Civita d' Antino

Omtalte personer:  
Susette Cathrine Holten  
Thorolf Pedersen  
Elise Schouw  
Titus Schouw  
Agnete Skovgaard  
Joakim Skovgaard  
Niels Skovgaard

Arkivplacering:  
Mappe 48 nr. 68a-c

**DOKUMENTINDHOLD**

Niels Skovgaard fortæller om sit ophold i Østrø, hvor han går på jagt og maler. Han nævner vedlagte tegninger - denne er desværre gået tabt.

**TRANSSKRIFTION**

Mappe 48 brev nr. 68A

Østrø 19 Okt. 1886.

Kære Agnete!

Da jeg fik Joakims sidste brev, tak ham for det, så tænkte [havde] jeg været så nær ved at skrive til Jer, så jeg blev så heftig glad over at brevene ikke denne gang krydsede hinanden ligesom forrige gang. Se så heldigt kan det undertiden være, ikke at udføre sine gode forsæt, men om der just er noget rart ved at jeg fremdeles ikke har udført det, det turde være tvivlsomt. Joakim skriver at I satte pris på tegningerne i mit sidste brev, så derfor tænkte jeg at I skulde have flere, for det er [også] morsommere at tegne end at lave bogstaver. Nu var der netop noget som jeg gerne vilde tegne, men det er temmelig langt af led, og jeg har haft skrækkelig [? brot] om det med mine billeder, derfor har jeg først fået det gjort før nu, og [så] endda slet ikke til min tilfredshed,

-2-

men nu skal det skam afsted som det er. Se! nogen bedre undskyldning for mit snøvleri har jeg ikke at stikke Jer ud, men med en gruelig god vilie, kan vi vel næste bilde os ind at det er en undskyldning. Den omtalte tegning er et motiv jeg har, men det bliver en længere forklaring. Ser Du! der er her oppe et sted som hedder I ved Østrøys yderste udkant, som hedder Skærbæk, og der bag ved ligger store endeløse skove, (ialtfald næsten endeløse) og i en del af disse skove, har jeg iår opdaget, at der er en utrolig masse af gamle halv og hel rådne bøgetræer, af de mest dævelske former sommetider. Disse dævelske træer går jeg nu og spekulerer på at lave en troldeskov ud af. Materiale til en sådan findes der masser af, men knuden bliver

-3-

at sætte det sammen på en god måde. I medfølgende tegning har jeg forsøgt det på en dårlig måde, men foreløbig har jeg ingen bedre, og jeg får det vist knap heller iår, for nu er løvet næsten helt af træerne, og dermed er den behørig dunkelhed forsvundet. Den anden tegning er også der ovre fra, men den er ligesom stedet er. Et herligt sted der ligger dybt inde i de øde skove, det er dog måske endnu bedre når man ser det den modsatte vej fra. [Den 20nde] Der er i sig selv så smukt som der er,

derfor nænner jeg ikke rigtig at lave om på det, for ellers var det måske et sted hvor de gamle træer [og troldene] kunde anbringes. Der er ellers nogle lige ved, (ja gamle træer og ikke trolde, skønt hvem kan vide?) havde jeg blot taget en lille smule mere med til højre på tegningen, havde jeg da fået et af dem med.

-4-

der er 2 nogle af de træer som har de særeste former, et som er hult i den halve side har der inde fået nogle ba nye barkdannelser, som minder om tarme, så det har lidt lighed med en opsprættet kæmpemæssig mave. For øvrigt ser det ikke aller bedst ud med mine billeder. Min hytte kan jeg nok få færdig på en måde, men det er ikke godt. Mit store billede skulde jeg have noget solskin til, men får jeg det ikke, så kludrer jeg det færdigt ud af hovedet, for det bliver aldrig i sine levedage til et godt billede aligevel. Mit tyre-billede har jeg nu i umindelige tider sukket efter noget solskin til, og det ser ud som om jeg skal sukke til næste år, det er græsset der skal males om, for det er skidt, og det billede skulde

68 B

jeg gerne have noget ud af, for jeg har i den senere tid opdaget, at det fortjæner det. Der er en lille smule stift ved tyrens forben, som jeg trods al anstrængelse ikke har kunnet få væk, men det er reduceret til det minst mulige, og så er græsset foreløbig (forhåbentlig) dårligt, men ellers er det skam ikke så galt, det står da synes jeg godt i farven. Jeg skal da også have noget klart vejr for at få mit aftenbillede færdigt, men selv om det bliver færdigt, bliver det neppe noget til at sælge, men nok noget jeg [selv] kan have fornøjelse af. Mit ældgamle Kvarnemotiv<sup>1</sup>, som Joakim godt kender, har jeg fået gjort så meget ved studierne til, så at jeg vist maler det i vinter.

-2-

Hvad jagten her oppe angår, så er det ligeså sølle med agerhønsene som det var med urfuglene, de eneste steder vi har fundet flok, er her på Østrø, og et sted i Rolfstorp sogn, jeg tror der hedder Obbhult, Jokum og jeg var der sammen ifjor og skød agerhøns. Den dag vi var der, gjorde vi ellers god jagt, 7 agerhøns, 1 Urhane og 1 bekkasin. Snepper er her nu godt med, Onkel har fået en del, jeg har kun en gang været ude efter dem, og ingen fået. Det var i går, og da jeg havde skudt en udenommer og vilde åbne bøssen, bandt patronen stærkt, så jeg måtte tage lidt hårt, og så gik der noget itu på den mekanisme der skyder patronen ud, så nu kan jeg ikke [bruge] Joakims bøsse mere,

-3-

men jeg tror ikke tilfældet er så aller værst, så jeg skal nok få det gjort istand. Der er også en lille revne i en af de små stifter, hanerne slår på, så det er vist også bedst den fornyes. Hvad Nannys ophold angår, så kan du virkelig godt tage imod at Cathrine og jeg betaler det. Jeg håber på at holder [Joakims billeder] holder ham i Civita lidt længere end han skriver, for ellers ved jeg ikke hvor i verden jeg skal sende dette brev, sådan blot at skrive fru Skovgård, Capri, synes jeg da ikke kan gå. Men er I rejst fra Civita, så bliver brevet vel sendt efter Jer.

Det var vist det brev med salmerne i, som krydsedes med mit forrige, så det har jeg altså ikke svaret på. Det kom desværre mange dage for

-4-

sent, til at jeg kunde være med til det Joakim skrev om.

Dersom I skriver mere hertil, ja til mig kan det vist ikke nytte, da jeg ikke bliver her så meget længe, så skal der ikke mere stå Warberg på brevet, men Tvååker, for nu har vi fået bane her op. Joakim! dersom den røde store træramme som er hjemme, ikke speciel er Din, må jeg så tage den til mit Kvarnebillede der er vel nok noget Du kan få istedet. Frøken Frølich er her endnu og maler stadig tante, hun har kaseret et billede af hende, og er nu knap midt i det andet.

Mange hilsener herfra fra Onkel, Tante og mig selv. Lev vel.

Din (jeg ved ikke rigtig hvad jeg på det kærligste skal skrive).

Niels Skovgaard.

[Jeg skriver udenpå til Joakim, da vel han og ikke Du går på posthuset. Skønt brevene kommer vel ind ad døren. Men jeg ved heller ikke om "Signora" er en gift eller en ugift, ja jeg tør ikke skrive det udenpå et brev til Dig.]

68 C

for ænder har vi fået meget ordentligt af. Nej jeg tror kun der er skudt en 6-7 urfugle, kun to i Nøslinge, de få flokke der er [er] kun små, gærne 1 eller 2 kyllinger. Der var dog ellers brilliant i Nøslinge, Heilman var med der oppe og malte små plastre (det er Thorolffs udtryk) og da vi skulde hentes kom frøken Frølich, Lytzhøft og Cathrine med, så det var jo en større gjøren tur, der blev kørt ud over Rolfstorp og Skellinge og hjem over Haxered, udvejen er især brilliant synes jeg, men den kender Du jo ikke. Onkel lejer vist en lille ubeboet gård deroppe for 10 kr, til at bo i på turene derop, det kan jo

-2-

måske blive [en] meget rar bolig, (der hvor vi lå var langt fra så godt som i

Bokhult, de havde kun en stue) men det er for sydligt synes jeg aligevel, for der er dog vis ikke videre at gå efter i de sydlige egne. Ja nu er Cathrine rejst herfra, det er morsomt at hun nu skal til Egypten, og morsomt dersom hun kommer til Civita, bare hun nu holder sig rask på rejsen, man kan jo ikke være helt uden ængstelse, for et pylr er hun, og videre forsigtig er hun heller ikke. Nu er kun frøken Frølich og Lytzhøft og jeg tilbage af de mange malere her har været. Lytzhøft kan jeg svært godt lide, han er

-3-

meget hyggelig og sådan at jeg så godt kan tænke mig [at] han og Carl Jensen kan passe sammen. Han er meget begynderagtig i sine studier, så det er ikke godt at se hvad det kan blive til, men han er også kun begyndt for to år siden. Af de andre var Seligmann den dygtigste, men jeg tror nok at Heilmann har mer at fortælle. Han havde et meget smukt motiv, med Timotheus der øser bier fra et træ ind i en kube, det er, som Du vel af handlingen kan begribe, aften, man har Skærsjøen i baggrunden og solen streifer hen over landskabet, træet op imod luften er ikke

-4-

godt, men ellers er det blevet meget godt. Det har glædet mig at erfare at Lytzhøft synes godt om Zartmann som lærer, han ønsker da ikke at bytte ham for K|r|øyer, og skolen er nok heller ikke, som jeg troede, en forberedelsesskole til Krøyer, men en helt selvstændig skole. Ja alt hvad jeg har skrevet har nok kun interesse for Dig og ikke for Agnete, som gjerne vil høre noget, men jeg fæ har ikke kundet hitte på andet, så I må tage til takke. Hils nu A. og frk. Nanny B. på det hæftigste fra Din broder. Tante sidder model for frk. Frølich, fra frokost til kl. 6, derfor har hun ikke overkommet det lovede brev. Jeg skal hilse fra hende.

---

<sup>1</sup> Der findes flere værker af Niels Skovgaaard der er benævnt "Kvarnen".



Åstrød 19 Okt. 1886.

Kære Agnete!

SKOVGAARD-MUSEET  
Mappe 88 Nr. 684

Da jeg fik Joakims sidste brev, takkede han  
for det, så ~~tænkte~~ <sup>havde</sup> jeg været så nær ved  
at skrive til jer, så jeg blev så højt  
glad over at brevne ikke denne gang  
krydsede hinanden ligesom forrige gang.  
Se så heldigt kan det undertiden være,  
ikke at udføre sine gode forsat, men  
om der just er noget rart ved at jeg  
frændes ikke har udført det, det  
turde være trøstomt. Joakim skriver  
at I sætte pris på tegningerne i  
mit sidste brev, så derfor tænkte jeg  
at I skulde have flere, for det  
er <sup>også</sup> morsommere at tegne end at lave  
bogstaver. Nu var der netop noget som  
jeg gerne vilde tegne, men det er  
temmelig langt af led, og jeg har haft  
skrekkelig brot om det med mine billeder,  
derfor har jeg først fået det gjort, ~~for~~  
og <sup>da</sup> sendte det ikke til min tilfældighed,

men nu skal det skam afsted som  
det er. L! nogen bedre undskyldning  
for mit indblik har jeg ikke at  
stille for jer, men med en ganske  
god vilje, kan vi vel næsten bide  
os ind at det er en undskyldning.  
Den antatte tegning er et motiv jeg har,  
men det bliver en længere fortælling.  
L! Da! der er her også et sted som  
Lunden I ved Gistrøbs yderste udkant  
som kaldes Karbæk, og der bag ved  
ligger store endeløse skove, (ialtpå den  
mest endeløse) og i en del af disse  
skove, har jeg i år opdaget, at der er  
en utrolig masse af gamle haler  
og hal rødder, ~~trætræer~~, af de  
mest dovne former somtider.  
Disse dovne træer gør jeg nu og spejler  
levr på at lave en træskov ud  
af. Materiale til en sådan findes  
der masser af, men kunsten bliver

at sætte det sammen på en god måde.  
I medfølgende tegning har jeg forestillet  
det på en dærlig måde, men selvfølgelig  
har jeg ingen træer, og jeg får det  
vist kunne ~~ikke~~ i år, for nu er levret  
næsten helt af træerne, og dermed er  
den betydelige dygtighed forsvundet.  
Den anden tegning er også der oven  
for, men den er ligesom stedet er.  
Et herligt sted der ligger dybt inde  
i de gamle skove, det er dog måske endnu  
bedre når man ser det den ~~modsatte~~  
vej fra <sup>(den anden)</sup>. Der er i sig selv så smukt  
som der er, derfor nævner jeg ikke rigtig  
et navn på det, for ellers var det  
måske et sted hvor de gamle træer  
<sup>og træerne</sup> ~~træer~~ anbringes, Der er ellers nogle  
lige ind, (de gamle træer og ikke træer),  
skabt (hvem kan vide?) havde jeg blot taget  
en lille smule mere med til hjælp på  
tegningen, havde jeg da fået et af den anden

der er #nøget af de træer som har  
de seneste former, et som er hult i den  
halve side har der inde fået nogle få  
nye barkdannelse, som minder om  
tårne, så det har lidt ligesom med  
en opsprækket kænguruesig mave.  
Forøvrigt ser det ikke aller bedst  
ud med mine billeder. Min  
lygte kan jeg nok få færdig på  
en måde, # men det er ikke godt.  
Mit store billede skulde jeg have  
noget solskin til, men får jeg det  
ikke, så kludrer jeg det færdigt ud  
af hovedet, for det bliver aldrig i  
sine levedage til et godt billede alige-  
vel. Mit typebillede har jeg nu  
i unindelige tider sukket efter noget  
solskin til, og det ser ud som om  
jeg skal sukke til næste år, det  
er græsset der skal males om, for  
det er skidt, og det billede skulde



jeg gerne have noget ud af, for jeg  
har i den senere tid opdaget, at det  
fortjener det. Der er en lille smule  
stift ved tyrens forben, som jeg trods  
al anstrængelse ikke har kunnet  
få væk, men det er reduceret til  
det mindst mulige, og så er græsset  
foreløbig (forliabentlig) dækket, men ellers  
er det skam ikke så galt, det står  
da synes jeg godt i farven. Jeg  
skal da også have noget klart vist  
for at få mit aftebillede færdigt,  
men selv om det bliver færdigt, bliver  
det neppe noget til at sælge, men  
nok noget jeg <sup>skal</sup> skam have fornyelse  
af. Mit ældgamle kvadrant, som  
Joachim godt kender, har jeg  
fået gjort så meget ved studierne  
til, så at jeg vist maler det i  
vinter.

Hvad jægten her oppe angår, så  
er det ligeså stille med agerbørnsene  
som det var med urfuglene, de  
eneste steder vi har fundet flok,  
er her på Østøp, og et sted i  
Rolfstorp sogn, ~~hvor~~ det hedder  
Øbbult, Tokum og jeg var der sam-  
men ifjor og skød agerbørns. Den  
dag vi var der, gjorde vi ellers  
god jagt, 7 agerbørns, 1 Urhane  
og 1 bekkasin. Snepper er her  
nu godt med, Onkel har fået  
en del, jeg har kun en gang været  
ude efter dem, og ingen fået, det  
var igår, og da jeg havde skudt  
en uden omme, og vilde åbne bøsse,  
barat patronen stærkt, så jeg  
måtte tage lidt hårdt, og så gik  
det noget itue på den mekanisme  
der skyder patronen ud, så nu  
kan jeg ikke <sup>bruge</sup> Joakims bøsse mere,



Jeg har ikke skrevet det udelukkende til den lille D's.  
men jeg tror ikke tilfældet er så  
aller værst, så jeg skal nok på det  
gjort istand. Der er også en lille  
revne i en af de små stifter, hane-  
ne slår på, så det er vist også  
bedst den fornyes. Hvad Nannys  
ophold angår, så kan De selv  
virkelig godt tage ienod at Cathrine  
og jeg betaler det. Jeg håber på  
at <sup>Joakims billeder</sup> ~~holder~~ holder ham i Civita lidt  
længere end han skriver, for ellers  
vil jeg ikke hvor i verden jeg  
skal sende dette brev, sådan blot  
at skrive fra Skovgård, Capri. Synes  
jeg da ikke kan gå. Men er I  
rejt fra Civita, så bliver brevet  
vel sendt efter Jer.

Det var vist det brev med salmen  
i, som krydsedes med mit forrige,  
så det har jeg alltså ikke svar på.  
Det kom desværre mange dage for

sant, til at jeg kunde være med  
til det Joakim skrev om.

Dersom I skriver mere hertil, ja  
til mig kan det vist ikke nytte,  
da jeg ikke bliver her så meget  
længere, så skal der ikke mere  
stå Warberg på brevet, men  
Tvååker, for nu har vi fået bane  
her op. Joakim! dersom den røde  
store træramme som er hjemme, ikke  
spændt er Din, må jeg så tage den  
til mit kvartbillede, der er vel  
nok noget Du kan få istidit.  
Frøken Frølich er her endnu og maler  
stadij Tante, hun har klaret et  
billede af hende, og er nu knap  
midt i det andet.

Mange hilsener herfra fra Onkel, Tante  
og mig selv. Der vel.

Din (jeg ved ikke rigtig hvad jeg  
nu det kærleghedsste skal skrive)

Nils Skovgaard.

Men jeg ved heller ikke om "signora" er en gift en eller en ugift. Is

Jeg skrev  
udtrykke til  
Joakim, da  
vi kom og  
sagde Du  
gav mig nok  
hvor det gik  
for sig. Men  
nu end vel  
skriv.



for ender har vi fået meget ordent-  
ligt af. Nøj sig tror kun der  
er skudt en 6-7 udfugt, kun  
to i Nøstinge, de på flokken der  
er <sup>2</sup> kun små, gerne 1 eller 2 kegl.  
linger. Der var dog ellers bril-  
liant i Nøstinge, Hestman var  
med der oppe og malte små  
plastre (det er Thorøks udtværg)  
og da vi skulde hentes kom  
frøken Frølich, Lytzhøft og Cath-  
rine med, så det var jo  
en større gæstevær, der blev  
købt ud over Rølpstorp og Skelling  
og hjem over Haxved, udvejen  
er især brilliant synes jeg, men  
den kender De jo ikke. Omtal  
lejer vist en lille ubeboet gård  
deroppe for 10 kr, til at bo i  
på turene derop, det kan jo



måske blive <sup>en</sup>smukt var bolig,  
(der hvor vi la<sup>a</sup> var langt fra  
så godt som i Botkult, de havde  
kun en stue) men det er for  
sydligt synes is aligvel, for  
der er dog vis ikke videre at  
gå efter i de sydlige egne.  
Ja nu er Cathrine rejst herfra,  
det er morsomt at hun nu  
skal til Egypten, og morsomt  
dersom hun kommer til Pirata,  
bare hun nu holder sig mask  
på rejsen, man kan jo ikke  
være helt uden angstelse, for et  
pust er hun, og videre forsigtig  
er hun heller ikke. Nu er  
kun fædden Prædich og Lytzhoff  
og is tilbage af de mange malere  
her har været. Lytzhoff kan  
is svært godt lide, han er

meget hyggelig og sådan at jeg  
så godt kan tænke mig <sup>at</sup> ham  
og Carl Jensen kan passe  
sammen. Han er meget  
begyndersagtig i sine studier,  
så det er ikke godt at se  
hvad det kan blive til, men  
han er også kun begyndt for  
to år siden. Af de andre  
var Seligmann den dygtigste,  
men det var nok at Hekmann  
har mere at fortælle. Han  
harde et meget smukt motiv,  
med Timotheus der går bier  
fra et træ ind i en kube, det  
er, som Du vel af handlingen  
kan begribe, aften, man har  
Skærmen i baggrunden og solen  
strækker hen over landskabet,  
træet op imod lyften er ikke



godt, men ellers er det blevet  
meget godt. Det har glædet  
mig at erfare at Lytzebeft  
synes godt om Tarsmann som  
lærer, han ønsker da ikke  
at bytte ham for Kjøyer, og  
skolen er nok heller ikke,  
som jeg troede, en forberedelsesskole  
til Kjøyer, men en helt selv-  
stændig skole. Ja alt hvad  
jeg har skrevet har nok kun  
interesseret for Dig og ikke for  
Agnete, som gerne vil høre  
noget, men jeg får nok ikke  
Kendte hithi på andet, så I  
må tage til takke. Tilslut  
M. og frk. Nanny B. på det  
høftigste fra Din broder.  
Tante sidder model for frk. Follis  
fra frokost til kl. 6, derfor har  
hun ikke overkommet det lovede  
brev. jeg skal høre fra hende.